

PŘÍSPĚVEK UZAVŘEN BEZ ROZPORU KE DNI 29.1.2020

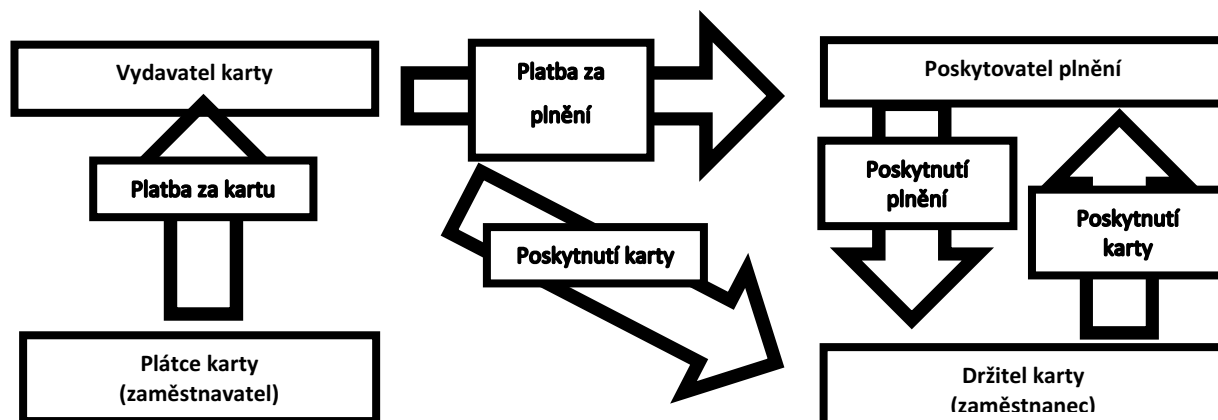
DPH

560/29.01.20 Režim DPH u karet pro čerpání plnění od třetích osob

Předkládá: JUDr. Ing. Martin Kopecký, daňový poradce, č. osv. 3826

Předmětem příspěvku je vyjasnění režimu DPH u karet k čerpání plnění od třetích osob. Princip je takový, že vydavatel karty za předem stanovenou odměnu poskytne kartu, která umožní jejímu držiteli na základě jejího předložení obdržet předem stanovená plnění od předem stanovených poskytovatelů, přičemž konkrétní plnění a jeho dodavatele si vybírá držitel karty, přičemž podléhá kapacitním omezením jednotlivých poskytovatelů plnění. Vydavatel karty pak provádí platbu poskytovateli za plnění poskytnutá držitelům na základě předložení karty. Typickým příkladem jsou benefiční karty poskytované jako nepeněžní složka odměňování zaměstnanců. Příspěvek neřeší způsob uplatnění DPH u palivových, tankovacích anebo platebních karet.

Karta sama o sobě nezakládá právo na čerpání konkrétního plnění u konkrétního poskytovatele, ale pouze umožňuje, aby v případě, že konkrétní poskytovatel plnění má volnou kapacitu, držitel karty čerpal na základě poskytnuté karty plnění namísto toho, aby za toto plnění platil v peněžních prostředcích (tj. v hotovosti nebo prostřednictvím platební karty).

Podle předkladatele lze ve vztahu ke kartám uvažovat o následujících možných režimech DPH:

- Karta jako víceúčelový poukaz vydaný vydavatelem karty k poskytnutí plnění poskytovatelem plnění držiteli karty
- Karta jako platební služba uskutečněná vydavatelem karty spočívající v zajištění úhrady za plnění uskutečněné poskytovatelem plnění držiteli karty
- Karta jako služba poskytnutá vydavatelem karty spočívající v právu držitele karty čerpat plnění od jednotlivých poskytovatelů plnění

Ad a) Karta jako víceúčelový poukaz

Poukaz je v § 15 odst. 1 ZDPH definován jako listina, se kterou je spojena povinnost ji přijmout jako úplatu nebo část úplaty za dodání zboží nebo poskytnutí služby a na níž nebo v jejíž související dokumentaci jsou uvedeny tyto údaje:

1. zboží, které má být dodáno, nebo služba, která má být poskytnuta, nebo
2. osoba, která má uskutečnit dodání tohoto zboží nebo poskytnutí této služby.

Z účelu právní úpravy nelze dovozovat, že pojem „listina“ musí být vykládán úzce jako písemnost, se kterou je spojeno určité právo. Naopak „listina“ může mít i dematerializovanou formu např. v podobě aplikace bez vazby na konkrétní hmotný nosič. V tomto smyslu by měl být pojem „listina“ vykládán široce jako cokoliv, co může jednoznačně identifikovat plnění, které má být na základě poukazu uskutečněno. Zákon proto nevylučuje, aby poukazem byla také karta nebo jiný prostředek pro jednoznačné určení plnění, která lze prostřednictvím karty čerpat, a osob, které mají toto plnění poskytnout.

Pokud tím, kdo vybírá poskytovatele a druh konkrétního plnění, je držitel karty a nikoliv vydavatel karty nebo osoba, která za tuto kartu provádí úhradu, pak lze dojít k závěru, že smluvní vztah pro konkrétní zdanitelné plnění existuje pouze mezi poskytovatelem plnění a držitelem karty, nikoliv mezi vydavatelem karty a plátcem karty..

Lze tedy dojít k závěru, že karta představuje svého druhu poukaz, kterou se provádí úhrada za plnění poskytnuté poskytovatelem držiteli karty, přičemž ve smyslu § 15a odst. 3 ZDPH je tento poukaz vydán jinou osobou než tou, která je povinna tento poukaz přijmout jako úplatu nebo část úplaty za poskytnuté zdanitelné plnění. Základem daně je částka, kterou poskytovatel plnění obdrží od vydavatele karty za uskutečněná plnění.

Platba za poskytnuté plnění, která je následně prováděna vydavatelem karty ve prospěch poskytovatele plnění, pak sama o sobě DPH nepodléhá, neboť jde pouze o finanční vyrovnání, i když cena vyúčtovaná vydavateli karty poskytovatelem plnění obsahuje cenu včetně DPH.

Nelze totiž k jednomu plnění uzavřít dva rovnocenné úplatné smluvní vztahy (nejdříve k držiteli karty přijímajícímu plnění a následně k vydavateli karty provádějícímu platbu za poskytnutá plnění), neboť jinak by to znamenalo, že by jedno plnění podléhalo vícenásobnému uplatnění DPH, čemuž brání základní principy fungování systému DPH, kdy zdanitelné plnění podléhá DPH právě jednou.

Z výše uvedeného vyplývá, že kartu lze považovat za poukaz ve smyslu § 15 ZDPH. Pokud lze prostřednictvím karty získat pouze jeden typ plnění, pak se jedná o jednoúčelový poukaz, na který vydavatel uplatňuje DPH na výstupu. V případě, že lze čerpat více druhů plnění v různých sazbách daně, pak se jedná o víceúčelový poukaz, na který vydavatel na výstupu DPH neuplatňuje.

Tento závěr je v souladu s informací GŘ k uplatňování DPH u poukazů⁷, podle které lze poukázky poskytované zaměstnancům k využití sportovních zařízení považovat za poukazy. Z hlediska DPH je bez významu, zda zaměstnanec na měsíc dostane 30 poukazů na 1 vstup nebo kartu, prostřednictvím které je oprávněn k 30 vstupům měsíčně. Rovněž je tento závěr v souladu se stanoviskem GŘ k příspěvku 541/20.03.19 Výklad § 15 zákona o DPH ve vztahu ke stravenkám.

Ad b) Karta jako platební služba

Posouzení karty jako platební služby brání skutečnost, že platba za kartu neodráží výši peněžní částky, kterou poskytovatel plnění obdrží od vydavatele karty za uskutečněná plnění. Vydavatel karty účtuje za kartu stejnou cenu bez ohledu na to, jaká plnění jsou prostřednictvím karty čerpána. To znamená, že v daném období může být souhrn plateb poskytovatelům plnění nižší, stejný nebo i vyšší než souhrn plateb přijatých za poskytnuté karty. Z hlediska vydavatele karty je však obchodní model založen na očekávání, že z dlouhodobého hlediska bude součet plateb za vydané karty vyšší než součet plateb za plnění poskytnutá držitelům karet poskytovateli plnění.

Zákon o DPH výslovně neupravuje DPH režim u služby spočívající ve vydávání víceúčelových poukazů. Ve smyslu informace GŘ k poukazům se podle § 15b odst. 3 ZDPH na samostatnou službu, která je poskytnuta v přímé souvislosti s převodem víceúčelového poukazu jinou než osobou, která má povinnost tento poukaz přijmout, ustanovení § 15b odst. 1 ZDPH nepoužije.

V případě benefitních karet jejich vydavatel nenakládá s plněními od poskytovatelů jako by byl jejich příjemcem. Tato plnění dostává držitel karty přímo od poskytovatelů. Vydavatel karty sice rozhoduje o tom, jaká plnění a u jakých dodavatelů může držitelé karet získat, ale nemůže vybrat konkrétního dodavatele a konkrétní plnění. Výše úhrady za kartu také neodpovídá výši úhrady poskytovateli plnění. Vydavatel karty tedy ve vztahu k příjemci karty neposkytuje finanční činnosti ve smyslu § 54 ZDPH.

Lze tedy dojít k závěru, že vydání karty a související úplata nepředstavuje finanční službu poskytnutou plátcí karty ani držiteli karty.

Ad c) Poskytnutí karty jako samostatné zdanitelné plnění poskytnuté vydavatelem karty ve formě práva čerpat plnění od jednotlivých poskytovatelů plnění

Základním principem DPH je, že daň se uplatňuje na zdanitelné plnění, které je poskytováno plátcem daně na základě smluvního vztahu a které pro příjemce plnění představuje ekonomický cíl transakce sám o sobě. Pro držitele karty nepředstavuje získání karty ekonomický cíl sám o sobě, ale karta je pouze prostředek pro získání plnění od poskytovatelů. Plnění probíhá přímo mezi poskytovateli a držitelem karty, přičemž vydavatel karty pouze provádí úhradu za plnění jejich poskytovatelům. Směrnice EU o DPH při dodání zboží nebo poskytování služeb za protiplnění

⁷ <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-novinky/Informace-GFR-k-uplatnovani-DPH-u-poukazu-po-revizich-1-7-2019.pdf>

nevyžaduje, aby protiplnění za dodání zboží nebo poskytnutí služeb bylo obdrženo přímo od jeho příjemce (viz C-55/09 BAXI Group Ltd., bod 56).

Pokud si držitel karty sám vybírá z katalogu konkrétního poskytovatele plnění, pak je nepochybné, že poskytovatel tohoto plnění uzavírá smlouvu o poskytnutí konkrétní plnění nikoliv s vydavatelem karty, který pouze provádí úhradu, ale s držitelem karty. Smlouva mezi poskytovatelem plnění a vydavatelem karty je pouze smlouvou o způsobu, jakým bude konkrétní poskytnuté plnění hrazeno vydavatelem karty. Přitom není nutné, aby se platba vydavateli karty rovnala platbě osobě, která plnění uskutečnila.

Lze tedy dojít k závěru, že vydání karty a související platba za ni nepředstavuje samostatné zdanitelné plnění poskytnuté vydavatelem karty jejímu držiteli ani osobě, která úhradu za kartu provádí, ve formě práva na čerpání plnění od smluvního poskytovatele plnění.

Závěr

- 1. Podle názoru předkladatele představuje karta umožňující poskytnutí vymezeného okruhu plnění od vymezeného okruhu poskytovatelů pro účely DPH poukaz, prostřednictvím kterého se provádí úhrada za jednotlivá zdanitelná plnění poskytnutá jednotlivými poskytovateli, neboť předložení karty nahrazuje platbu za plnění a namísto osoby, která kartu jako poukaz předložila, provádí platbu vystavovatel karty.**
- 2. V případě, že kartou lze uhradit pouze jeden typ plnění s jednou sazbou DPH, jedná se o jednoúčelový poukaz a vydavatel karty uplatní DPH na výstupu z úhrady přijaté od plátce karty. Poskytovatel plnění uplatní DPH vůči vydavateli karty, kterému poskytuje zdanitelné plnění. Poskytovatel plnění držiteli karty daňový doklad nevydává, neboť mu žádné zdanitelné plnění neposkytuje.**
- 3. V případě, že kartou lze uhradit více typů plnění ve více sazbách DPH, jedná se o víceúčelový poukaz. Vydavatel karty na výstupu neuplatní DPH, neboť se nejedná o zdanitelné plnění. Poskytovatel plnění při úhradě kartou vystaví daňový doklad držiteli karty. Cenou za plnění včetně DPH je úplata, kterou má poskytovatel karty za poskytnuté plnění obdržet od vydavatele karty.**

Výše uvedené závěry lze demonstrovat na následujících příkladech.

Příklad 1: Karta jako jednoúčelový poukaz – slouží k úhradě jedné návštěvy fitcentra denně.

Vydavatel karty: Cena za jednu kartu je 1.000 Kč měsíčně bez DPH.

(plátce DPH) Prostřednictvím karty lze uhradit výhradně plnění v tuzemsku v základní sazbě DPH 15%.

Vydavatel karty vystaví příjemci karty daňový doklad na základ daně 1.000 Kč + DPH 150 Kč.

Celkový počet vydaných karet je 1.000.

Vydavatel karty uplatní na výstupu DPH ve výši 1.000.000 Kč
@15% = 150.000 Kč

Poskytovatel plnění: Cena za všechna plnění uhrazená kartou všemi držiteli za kalendářní měsíc činí 800.000 Kč bez DPH.

Poskytovatel plnění uplatní na výstupu DPH ve výši 800.000 Kč
@15% = 120.000 Kč a vystaví daňový doklad vydavateli karty.

Vystavovatel karty má nárok na odpočet DPH ve výši 120.000 Kč.

Poskytovatel plnění držiteli karty, který ji uplatní jako jednorázový poukaz, žádný daňový doklad nevystavuje.

Plátce a držitel karty: Plátce karty zaplatí za kartu 1.000 Kč plus DPH 150 Kč.

(plátce DPH) Pokud použije plnění pro ekonomické činnosti, pak má nárok na odpočet daně na základě daňového dokladu vydaného vydavatelem karty.

Příklad 2: Karta jako víceúčelový poukaz – slouží k úhradě jednoho vstupu do vybraných sportovních, kulturních a zábavných zařízení denně

Vydavatel karty: Cena jedné karty je 1.000 Kč měsíčně bez DPH.

(plátce DPH) Prostřednictvím karty lze provést úhradu za plnění, která podléhají různým sazbám DPH.

Celkový počet vydaných karet je 1.000.

Celkové úplata za vydané karty za kalendářní měsíc je 1.000.000 Kč.

Protože jde o víceúčelový poukaz, vydavatel z úhrad za vydané karty neuplatní DPH na výstupu.

Poskytovatel plnění: Platba od vydavatele za jeden vstup činí 100 Kč. Poskytovatel poskytne

(plátce DPH) 2.000 vstupů za měsíc.

Platba od vydavatele karet za všechna plnění poskytnutá držitelům

karet činí 200.000 Kč.

Poskytovatel plnění vystaví držiteli karty daňový doklad ve výši platby za poskytnuté plnění, kterou obdrží od vydavatele karty, tj. 200 Kč vč. DPH.

Plátce karty:

Plátce karty zaplatí za kartu 1.000 Kč.

Protože jde o víceúčelový poukaz, tato platba nepodléhá DPH.

Od vydavatele karty neobdrží daňový doklad, ale pouze doklad o úhradě.

Držitel karty:

Uplatní kartu u poskytovatele plnění jako úhradu a na jejím základě obdrží jednotlivé zdanitelná plnění.

Od poskytovatele plnění obdrží daňový doklad na 200 Kč vč. DPH.

Stanovisko GFŘ:

GFŘ k tomu uvádí, že benefitní karta pro zaměstnance popsaná podle grafického znázornění je považována za poukaz.